

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Joroisten kunta kannattaa kunnilta hyvinvointialueille siirtyvää kustannusten tarkastamista. Myös kuntien tasapuolinen kohtelu todellisiin sotekustannustietoihin pohjautuen on erinomainen tavoite.

Lisäksi Joroisten kunta huomauttaa, että esimerkiksi mediassa esitettyjen tietojen perusteella soterahoitusmallista puuttuu 1 mrd euroa. Jos kyseinen määrä siirretään kuntien rahoituksesta hyvinvointialueiden rahoitukseen syksyllä 2023 kohdistuen tilikauteen 2024, ei tarvittavia sopeutuksia ehditä kunnissa mitenkään tekemään.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**
- 6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

Kyllä ovat, mutta myös ulkopuolelle jäteyty palkkaharmonisointikustannukset tulisi ottaa huomioon, vrt. vastaus 3.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Joroinen kuitenkin huomauttaa, että palkkaharmonisointikustannusten rajaaminen tarkastelun ulkopuolelle rikkoo jo sellaisenaan kuntien tasapuolisen kohtelun tavoitteen.

Palkkaharmonisointikustannukset kohdistuvat yhteistyötä yrittäneisiin edelläkävijäkuntiin, jotka myös tahtovat huolehtia oikeudenmukaisesta palkkausjärjestelmästä. On kohtuutonta, että soterahoitusmalli rankaisee niitä kuntia, jotka yrittivät kehittää kuntayhtymissä yhteistyötä silloisen valtionohjauksen mukaisesti. Mikäli rahoitusmalli voidaan tasapuolisuustyistä avata muutoin, tulee myös harmonisointia koskevaa sääntelyä voida muuttaa samalla tai muulla perusteella.

Kuntien ja hyvinvointialueen välistä rahoituksen jakoa arvioitaessa tulisi lisäksi ottaa huomioon, että kunnille on jäämässä paljon sotekiinteistöjä, joiden vuokrauksesta tai muusta taloudellisesta käytöstä ei ole tietoa.

Kunnille jäi myös monenlaisia hyvinvointiin liittyviä tehtäviä ja esimerkiksi ilman omaisia kuolleiden hautausvelvollisuus, joita aikaisemmin hoidettiin sotepalveluissa. Myös näihin tehtäviin tulisi osoittaa rahoitus peruspalveluiden valtiosuudessa.

Lisäksi on havaittavissa, että Joroisten kunnan maakunnan vaihto kaksi vuotta ennen hyvinvointialueen perustamista (Etelä-Savosta Pohjois-Savoon), aiheutti kuntalaisten hakeutumisen KYS:n palveluiden piiriin. Tämä aiheutti sen, että Joroisten kunnasta ostettiin erikoissairaanhoidon palveluita sekä Essoten, että KYS:n kautta. Osittain tästä aiheutui myös päällekkäistä laskutusta.

Palkkaharmonisoinnin osuus Joroisten kunnan osalta oli Essoten jäsenkuntana:

2019 91 204,85 €

2021 254 093,59 €

2022 596 887,17 €

Vaikka palkkaharmonisoinneista on erikseen säädetty asetuksella, pyydämme ottamaan huomioon Joroisten kunnalle aiheutuneet kustannukset myös asetuksen mukaiseen tarkasteluun.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnys mielestänne oikea?

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnys mielestänne oikea?

Ilman tarkempia laskelmia määrää on vaikea kommentoida. Joroisten kokoluokassa rajoitin tarkoittaisi noin 140 000 euroa.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Menettely sopii, mutta aikataulu on samoihin aikoihin talousarvion valmistelun kanssa kiireellinen.

6. Muita huomioita.

Joroinen pyytää kohdaltaan erityisesti tarkastamaan, että sitä koskevat laskelmat ovat oikein. Pyyntö perustuu siihen, että Joroinen vaihtoi vuoden 2022 alusta lukien maakuntaa Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Pelastuslaitoksen toimialue vaihtui samalla, mutta muu hyvinvointialue muiden tavoin vuoden 2023 alusta lukien.

Kolari Silja

Joroisten kunta - Kunnanhallitus 22.5.2023 § 92